

บทที่ ๕

สรุปการวิจัย และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณี ในระหว่างบุคคลต่างเพศ ต่างรุ่น ต่างสภาพแวดล้อมทางสังคม และเพื่อจะศึกษาคุณกระสวนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน ๒๐ ครอบครัว รวม ๑๒๐ คน เป็นครอบครัวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอ่างทอง ๔ ครอบครัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๖ ครอบครัว และในกรุงเทพฯ-ธนบุรี ๑๐ ครอบครัว เมื่อแบ่งตัวอย่างทั้งหมดนี้ออกตามเพศ เป็นเพศหญิง ๖๐ คน เพศชาย ๖๐ คน เมื่อแบ่งตามรุ่นโดยใช้อายุเป็นเกณฑ์ เป็นกลุ่มสูงอายุ ๔๐ คน กลุ่มกลางคน ๔๐ คน กลุ่มวัยรุ่น ๔๐ คน และเมื่อแบ่งตามสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นกลุ่มในเมือง ๖๐ คน ในชนบท ๖๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจาก Semantic Differential ของ Osgood ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบว่ามีความรู้สึกและเห็นอย่างไรกับจารีตประเพณีแต่ละเรื่อง โดยใช้คำคุณศัพท์ชนิด bipolar เป็นสิ่งเร้า

วิธีการทางสถิติ ใช้ค่าสถิติดังนี้ คือ

๑. หาค่าเฉลี่ย
๒. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย โดยใช่ Analysis of
Variance ชนิด $p \neq q \neq r$ Factorial Design Having n observations
per Cell

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาระดับปริญญาโท เรื่อง โดยใช่กลุ่ม
ตัวอย่างในจังหวัดอ่างทอง ประจวบคีรีขันธ์ และกรุงเทพฯ-ธนบุรี

ผลการวิจัย

๑. การให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง

ในระหว่างเพศ เพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน
ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดย
ที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะลดลงเป็นลำดับ จนถึงมีทัศนคติที่ดี ในกลุ่มที่อายุน้อยลง กล่าวคือ กลุ่มสูงอายุน้อยและกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดี แต่กลุ่มสูงอายุน้อยมีทัศนคติที่ดีมากกว่า ส่วนกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ดี และทั้งสามกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มในเมืองกับกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่กลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ดีในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดี

๒. การลงโทษเด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด

ในระหว่างเพศ เพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน
ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะลดลงเป็นลำดับ ในกลุ่มที่อายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูงอายุน้อยและกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน และทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ดีกว่า และแตกต่างกันไปจากกลุ่มวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ
ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน แต่ถ้าวเป็นกลุ่มเพศชายในชนบทจะมีทัศนคติที่ดีกว่าและแตกต่างกันไปจากกลุ่มชายในเมืองอย่างมีนัยสำคัญ

๓. การเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า

ในระหว่างเพศ เพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน

ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้นโดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะลดลงเป็นลำดับในกลุ่มที่อายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูงอายุจะมีทัศนคติที่ดีกว่าและแตกต่างจากกลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ดีแตกต่างกัน โดยที่กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ดีกว่า และถ้าเป็นกลุ่มสูงอายุในเมืองจะมีทัศนคติที่ดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ดีกว่าและไม่แตกต่างไปจากทัศนคติของกลุ่มสูงอายุในชนบท

๔. การใช้วิธีการคุมกำเนิด

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน

ในระหว่างรุ่น ยังไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เนื่องจากกลุ่มกลางคนมีทัศนคติโดยเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่น แต่พบว่ากลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มกลางคนอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน

๕. การปล่อยให้เด็กสาวออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน แต่ภายในกลุ่มเพศหญิง กลุ่มหญิงวัยรุ่น จะมีทัศนคติที่ไม่ดีน้อยกว่า และแตกต่างจากกลุ่มหญิงกลางคน และกลุ่มหญิงสูงอายุ

ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะลดลงเป็นลำดับในกลุ่มที่อายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูงอายุและกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน และทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน

๖. การแยกเด็กหญิง-ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน
 ในระหว่างรุ่น ยังไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น เนื่องจาก
 จากค่าเฉลี่ยของทัศนคติของกลุ่มกลางคน และกลุ่มสูงอายุมีปริมาณที่ดีเท่ากัน และไม่พบว่า
 ทั้งสามกลุ่มนี้มีปริมาณทัศนคติที่ดีแตกต่างกัน

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบท
 มีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน

๗. การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน
 ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่
 คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะลดลงเป็นลำดับในกลุ่มที่อายุน้อยลง แต่ไม่พบว่าทั้งกลุ่ม
 สูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ไม่ดีแตกต่างกัน

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบท
 มีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน

๘. การมีบุตรหลายๆ คน

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน
 ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่
 คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะลดลงเป็นลำดับ ในกลุ่มที่อายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูง-
 อายุและกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน แต่ทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ดีกว่า และแยก
 ต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบท
 มีทัศนคติที่ดีและไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มภายในเมืองมีความแตกต่างกัน โดยที่กลุ่มสูงอายุ
 มีทัศนคติที่ดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมืองและกลุ่มวัยรุ่นในเมือง อย่างมีนัย
 สำคัญ

๙. การนุ่งกระโปรงสั้น

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน

ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะลดลงเป็นลำดับ ในกลุ่มที่อายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีแตกต่างกัน โดยที่กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มในเมือง

๑๐. การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน

ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีในแต่ละกลุ่มจะลดลงเป็นลำดับ ในกลุ่มที่อายุน้อยลง แต่ไม่พบว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น มีทัศนคติที่ดีแตกต่างกัน

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ดีและไม่แตกต่างกัน

๑๑. รวมจารีตประเพณีของคนหัวเก่า ๕ เรื่อง

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน

ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะลดลงเป็นลำดับ ในกลุ่มที่อายุน้อยลง พบว่ากลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ แต่ทั้งกลุ่มสูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีเหมือนกับกลุ่มกลางคน

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน

๑๒. รวมจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ ๕ เรื่อง

ในระหว่างเพศ ทั้งกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือนกัน

ในระหว่างรุ่น มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะลดลงเป็นลำดับ ในกลุ่มที่มีอายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบท
มีทัศนคติที่ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจะได้ศึกษาจารีตประเพณีอื่นๆ อีก เพราะยังมีจารีตประเพณีอีกหลาย-
เรื่องที่ทำให้เกิดปัญหา และความขัดแย้งขึ้นกับบุคคลกลุ่มต่างๆ เช่น การให้ภรรยาทำงาน
เฉพาะในบ้าน การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้ การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน ฯลฯ
๒. ควรจะได้ทำการศึกษาให้กว้างขวางกว่านี้ โดยใช้ประชากรในหลายๆ จังหวัด
เพื่อผลการวิจัยนี้จะได้สามารถนำไปใช้กับบุคคลกลุ่มต่างๆ ได้ทั่วประเทศ
๓. ควรจะได้ศึกษาถึงสาเหตุของการยึดถือจารีตประเพณีนั้นๆ เพื่อจะได้นำมา
เปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่ม ว่ามีสาเหตุแห่งการยึดถือแตกต่างกันอย่างไร
๔. ควรจะได้ศึกษาผลของการยึดถือจารีตประเพณีนั้นๆ ว่าจะมีความแตกต่าง
กันหรือไม่ ในบุคคลกลุ่มต่างๆ เพื่อจะได้ช่วยให้เกิดความเข้าใจตรงกันและสอดคล้อง
ต่อกันมากขึ้น
๕. ควรจะได้ศึกษาถึงอิทธิพลของการศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณี